

Dokument 3Framlagt av:
Nordiska ministerrådet

J.nr. 09-00256-1

Samarbetsministrarnas redogörelse om gränshinder

1. Bakgrund och särskilda insatser

Arbetet med att undanröja gränshinder är högt prioriterat av de nordiska regeringarna. Det är också därför som regeringarna beslutade att inom ramen för det nordiska globaliseringsarbetet, skapa ett Gränshinderforum som ett prioriterat projekt. Gränshindersforum har sedan sin tillkomst i början av 2008 haft till uppgift att driva på arbetet med att undanröja gränshinder. Gränshindersforumet ska utarbeta konkreta lösningsförslag i dialog med länderna och årligen rapportera till statsministrarna om arbetets fortskridande.

Gränshinderforum (GF) har deltagit i möten med MR-SAM och MR-S och dessutom hållt bilaterala möten med olika ministrar i länderna och med andra regeringsrepresentanter. Man har också igångsatt ett antal analyser för att dokumentera konkreta gränshinder.

På de nordiska samarbetsministrarnas senaste möte, den 2 september beslutades att gränshinder ska stå som en fast punkt på ministerrådets möten framöver. Det kommande danska ordförandeskapet för MR-SAM har dessutom tillkännagivit att man under sitt ordförandeskap kommer att arbeta för att gränshinder blir en fast punkt på möten i andra ministerråd och att Gränshinderforums ordförande blir inbjuden att delta i möten i alla ministerråd.

Det måste dock påpekas att utformningen av dagens nationella regelverk som regel har tillkommit genom medvetna nationella överväganden. Att länderna har olika positioner och prioriteringar är uttryck för olika traditioner och politiska utvecklingar, eller på olikheter i de parlamentariska sammansättningarna i länderna. Det är därför inte märkligt om det genom åren har uppstått olikheter i den nationella lagstiftningen som i vissa fall kan ge upphov till problem för den enskilde som verkar över en landsgräns.

Att ändra en nationell lag får implikationer för det aktuella landet som helhet. Ett enskilt gränshinder kan ofta ha sitt ursprung i ett enskilt fall eller i en mycken liten grupps situation. Länderna måste således från fall till

fall överväga om en ändring av det aktuella regelverket, för att underlätta för denna grupp, står i rimlig proportion till att ändra en lag eller en föreskrift för hela landet. Således är arbetet mot gränshinder ett arbete som kräver precisa överväganden och man kan inte heller förvänta att varje enskilt hinder ska kunna lösas snabbt. Det kan alltid vara så att ländernas önskan att bibehålla nationella regler väger tyngre än önskemålet att ta bort ett givet hinder som drabbar ett fåtal. I sådana situationer är det viktigt att det finns tillgänglig information om de gällande reglerna för att minimera problem för de enskilda. Det är också därför de nordiska regeringarna har skapat såväl informationstjänsten Hallå Norden som NordiskeTax och Socialförsäkringsportalen.

Nordiska rådet

Dokument 3

Framlagt av:
Nordiska ministerrådet

J.nr. 09-00256-1

Frågan om att undvika att det uppstår nya gränshinder genom ett preventivt nordiskt samarbete i samband med utformandet av nya nationella lagar och andra regleringar har varit ett centralt ämne för Gränshinderforum. De nordiska regeringarna håller med om att nya gränshinder mellan de nordiska länderna ska undvikas. Samtidigt bör man undvika att skapa nya och onödiga byråkratiska procedurer. De nordiska regeringarna kommer därför att diskutera vidare hur man på bästa sätt kan hantera denna fråga framöver.

Här nedan ges en överblick över de gränshinder som har lösts under 2009 eller som är under behandling i de nordiska länderna. En översikt och status över de hinder som har inrapporterats till Nordiska ministerrådet finns att tillgå på (<http://granshinder.norden.org>).

2. Resultat under 2009

Under perioden 1.1.2009-1.9.2009 har 10 konkreta gränshinder kunnat undanröjas.

Därutöver har det under året påbörjats och slutförts olika projekt/verksamheter som syftar till att underlätta människors och företags mobilitet i Norden.

2.1 Social och hälsa

Sjukpenning från Norge när arbetsförhållandet upphört

Det har varit problem med utomlandsboendes rättigheter till sjukpenning från Norge vid sjukdom när arbetsförhållandet i Norge har upphört. Norska myndigheter har nu ändrat sin tillämpning så att också personer som inte har kvar sitt anställningsförhållande i Norge men ännu inte har kommit in i ett annat lands system, har rätt till sjukpenning från Norge.

2.2 Näring

Vaktbolag

Sverige har sedan 1 juni 2009 ändrat i sin lagstiftning för att göra det möjligt för utländska väktare och vaktbolag att verka i Sverige genom att söka om särskild auktorisation via Länsstyrelsen. Finland har på motsvarande sätt igångsatt ett arbete för att ändra finsk lagstiftning för att möjliggöra utländsk väktarverksamhet i Finland. Problemet har varit känt framför allt i Tornedalen.

2.3 Miljö

Fjärrvärme över gränsen möjlig

Det är nu tack vare en svensk regeländring möjligt för Haparanda Stad i Sverige att motta fjärrvärme från Torneå i Finland utan att behöva betala en miljöavgift som inkluderar Torneås andel av utsläppen. Detta öppnar upp för motsvarande samarbeten i andra gränsregioner.

Sophantering

Genom ett särskilt dispensförfarande finns det nu möjlighet att transportera sopor/avfall för deponi över gränsen mellan Finland och Sverige. Motsvarande möjlighet finns bl.a. mellan Norge och Sverige.

Dokument 3Framlagt av:
Nordiska ministerrådet

J.nr. 09-00256-1

2.4 Arbetsmarknad

Möjlighet kvarstå som medlem i svensk a-kassa vid arbete utomlands
Enligt en dom i svenska Regeringsrätten behöver en sökande som har behållit medlemskapet i sin svenska a-kassa under arbetet i ett EU/EES-land inte längre återaktualisera sitt medlemskap i den svenska a-kassan när arbetet i utlandet upphör. Detta förutsätter dock dubbelt medlemskap under arbetsperioden i utlandet. Tidigare, innan domen kom, fick den sökande glapp i sin medlemskapstid om han/hon inte i tid återaktualiserade sitt medlemskap i a-kassan vilket innebar att han/hon enbart kunde få grundbelopp.

Lättare att få inträde i a-kassan

I och med att inträdesvillkoret i svensk a-kassa har ändrats från och med 2009-07-01 så kan en person beviljas inträde i a-kassan om han direkt efter arbete i annat EU/EES-land har fått ett tillfälligt arbete i Sverige i mindre omfattning. Det tidigare arbetskravet om minst 17 timmars arbete per vecka under minst 4 veckor har upphört. Även den som vid ansökningstillfället inte arbetar har numera rätt till inträde om han eller hon i sitt senaste arbete arbetade inom kassans verksamhetsområde i Sverige.

Möjlighet till a-kassa trots anställning i annat land

Sverige införde nya sjukersättningsregler 1 juli 2008 som innebär att anställda kan tvingas att prövas mot övriga jobb på öppna arbetsmarknaden trots att man har anställningen kvar hos sin tidigare arbetsgivare. Utlandsboende anställda i Sverige har nu fått samma rättigheter som en svenskboende när det gäller a-kassa för att prövas mot öppna arbetsmarknaden. Förutsättningen för att få inkomstrelaterad ersättning är att personen i fråga är medlem i svensk a-kassa och står till den svenska arbetsmarknadens förfogande.

Danskt flexjob möjligt också vid bosättning utanför Danmark

Flexjob är i Danmark en särskild subventionerad anställningsform för personer som på grund av sjukdom eller annan oförmåga annars har svårt att vara aktiva i arbetslivet. Det har tidigare varit omöjligt för personer bosatta utanför Danmark att kunna söka om danskt flexjob. Detta har nu ändrats genom ett avgörande av den danska överklagandeinstansen Ankestyrelsen.

2.5 Övriga områden*SJ:s personliga biljetter öppna för alla resenärer*

Efter Statens Järnvägars (SJ) övergång till personliga biljetter med krav på specifika ID-handlingar från resenären, har SJ förmåtts att ändra sina krav så att nordiska medborgare med enbart nationella ID-handlingar inte blir diskriminerade vid biljettköp i Sverige.

Strängare krav på icke-svenska fartyg borttagna

Svenska Sjöfartsverkets föreskrifter diskriminerade tidigare utländska fartyg byggda före 1992 genom dess krav på fartygets standard för fartygets besättning. Utländska fartyg byggda före 1992 var tvungna att byggas om för att uppfylla kravet medan svenska fartyg byggda före 1992 inte behövde byggas om eftersom dessa endast behövde uppfylla kraven från 1970. Sjöfartsverket har nu ändrat sina diskriminerande regler och inför samma krav för fartyg från Sverige som för fartyg från andra EU/EES-länder.

2.6 Informationsförbättringar*Seminarier för handläggare på nationella myndigheter*

Under 2009 har det genomförts 6 informationsseminarier i syfte att utbilda och förbättra handläggningen av internordiska ärenden inom områdena socialförsäkring, arbetslöshetsförsäkring, språkliga rättigheter m.m.. Se-

minarierna genomfördes i regi av Föreningarna Norden, med medel från NMR. Omkring 250 nordiska handläggare kommer under året att tack vare dessa insatser ha förbättrat sin nordiska kompetens inom sitt yrkesområde, till gagn för den mobila befolkningen i Norden.

Nordiska rådet

Näringslivsinformation Danmark-Sverige

I januari 2009 lanserade Öresunddirekt en ny webbportal, oresunddirektbusiness.dk som ska hjälpa företag i Öresundsregionen att rekrytera personal, etablera sig eller importera/exportera på andra sidan sundet. Portalen utvecklades i samarbete med Nordiska ministerrådet och kan komma att utvidgas till att omfatta också andra gränsregioner i Norden där behovet av mer lättillgänglig information till små- och mellanstora företag är stort.

Dokument 3

Framlagt av:
Nordiska ministerrådet

J.nr. 09-00256-1

Gemensam nyckelhålsmärkning

En gemensam nordisk märkning av mat (det gröna nyckelhålsmärket) har offentliggjorts under 2009. Det gemensamma märket gör det möjligt för konsumenterna, också över gränserna, att kunna känna igen vad som är sund mat samtidigt som det blir lättare för företagen och detaljhandeln att nu förhålla sig till en och samma märkning i Norden.

3. Nya initiativ

3.1 Social och hälsa

Revalidering

Der er i gennemførelsesforordningen til EU-forordning 883/2004 lagt op til, at institutionen i bopælslandet og institutionen i det land, hvor en person er omfattet af lovgivningen om social sikring (typisk det faktiske beskæftigelsesland), kan samarbejde om arbejdsprøvning og genoptræning med henblik på forbedring af en persons erhvervsevne og tilbagevenden til arbejdsmarkedet. Forordningerne forventes at finde anvendelse fra 1. maj 2010. Samme princip vil blive genspejlet i den nye nordiske sikringskonvention, som forventes at finde anvendelse fra medio 2010.

Förslag till ny nordisk konvention om social trygghet

En särskild nordisk arbetsgrupp har arbetat fram ett förslag till en ny nordisk konvention om social trygghet. Förslaget innebär i första hand nödvändiga anpassningar till den nya EG-förordningen 883/2004 som ska börja tillämpas från 1 maj 2010. Konventionen innehåller också närmare bestämmelser om hur EG-reglerna ska tillämpas inom Norden. Det gäller bl.a. klargörande av hur bestämmelserna ska tolkas och förenklade administrativa rutiner. Eftersom de flesta gränsöverskridande ärenden rör Norden, har de administrativa förenklningarna i den nordiska konventionen stor betydelse för de tillämpande myndigheterna. Sådana frågor är inte minst viktiga ur ett gränshinderperspektiv. Utgångspunkten för omförhandlingen har dessutom varit att försöka lösa några av de gränshinder som enskilda individer upplever vid gränsöverskridande verksamhet. Bl.a. lämnas förslag till gemensamma bestämmelser gällande rehabilitering för personer som bor och arbetar i olika nordiska länder.

Länderna ska nu ta ställning till underskrift av konventionsförslaget och därefter sker en ratifikationsprocess i länderna.

3.2 Utbildning

Skolgång i arbetslandet

Den som har flyttat till ett annat nordiskt land men fortsätter att arbeta i ursprungslandet kan vilja att barnen går i skola i det senare landet (arbetslandet). I de flesta fall bygger skollagstiftningen på att barn går i skola där de är bosatta. Kommuner i arbetslandet kan dock erbjuda undervisning för gränsarbetares barn. Efter behandling i Nordiska ämbetsmannakommittén för utbildning och forskning (ÅK-U) har det aviserats bilaterala diskussioner för att lösa frågor om de närmare villkoren för gränsöverskridande skolgång.

Arbetsgrupp för samarbete om studiestöd i Norden

HÖGUT har gett en ny grupp inom studiefinansieringsområdet i uppdrag att arbeta med att identifiera relevanta frågeställningar. Denna grupp konstituerades juni 2009 och inom detta fält kan tänkas att frågor som rör gränshinder kan identifieras.

Nordiska rådet

Dokument 3

Framlagt av:
Nordiska ministerrådet

J.nr. 09-00256-1

Fælles nordisk master i læreruddannelse

HØGUT har i den forbindelse igangsat en udredning af muligheden for oprettelse af en fælles nordisk master i læreruddannelse inden for konceptet Nordic Master Program. Udredningen skal desuden have fokus på, hvilke juridiske barrierer der måtte findes i de nordiske lande for etableringen af en fælles nordisk master i læreruddannelse.

3.3 Näring

Auktorisationer av Elmontörer

Regeringarna har tillsatt en arbetsgrupp som ska se på reglerna för auktorisation av elmontörer. Målet är att underlätta auktoriseringsprocesserna och om möjligt harmonisera kraven på elmontörer i Norden. Arbetsgruppen förväntas presentera förslag till politisk behandling före sommaren 2010.

Gemensamt pantsystem i Norden

Det pågår en studie för att se på förutsättningarna att införa ett gemensamt nordiskt system för pant på dryckesförpackningar. Studien beräknas vara färdig under vårvintern 2010.

Harmoniseringar inom byggsektorn

Regeringarna har beslutat att tillsätta en arbetsgrupp som ska se på hur de nordiska standardiseringarna inom byggsektorn kan harmoniseras samt hur man kan arbeta förebyggande med gemensam implementering av kommande EU-direktiv inom byggområdet.

Inventering av gränshinder för näringslivet i Öresundsregionen

Öresundskommittén har med stöd från NMR satt igång en grundlig inventering av gränshinder för näringslivet. Inventeringen kommer att följas upp genom bildandet av arbetsgrupper med representanter från näringslivet kring konkreta hinder. Inventeringsdelen förväntas vara slutförd i januari 2010.

Bättre tjänstehandel i Norden

Nordisk Innovasjonssenter (NICE) arbetar vidare med projektet "Nordiska plattformar för bättre tjänstehandel" som nu går in i fas 2. Följande delprojekt skall genomföras i 2009-2011

1.Fem projekt initierade av de standardiseringsorganisationerna i Norge, Sverige, Danmark och Finland

- o *Procurement standard for cleaning services*: där målet är att ta fram en nordisk standard för upphandling av städtjänster
- o *Standardisation in the security sector*: där målet är att ta fram en affärsplan för genomföring av en nordisk standard inom säkerhetstjänster. I projektet skall man också undersöka möjligheten för att standardisera utbildning av väktare, kontrakt, kvalitetsparameter, upphandlingsmaterial, hantering av klagomål.
- o *Establishment of a certification system based on the Nordic standard INSTA 800*: där målet är att skapa certifieringssystem för den nordiska standarden för städ, standarden INSTA 800. Projektet genomförs i nära samarbete med projektet Procurement standard for cleaning services (ovan nämnt).
- o *Standardisation of elderly services*: där målet är att utreda möjligheterna att skapa en standard för tjänster inom äldreomsorg

- o *Standardisation as a deregulation tool in the implementation of Services Directive- a Nordic feasibility study*: där målet är att skapa en systematiskt tillvägagångssätt för att använda standardisering som ett verktyg för att implementera servicedirektivet.

Nordiska rådet

2. Genomföring av tre syndikerade studier

- o *En studie om hur tjänsteindustrin uppfattar och förhåller sig till certifiering av tjänster*
- o *En studie om hinder för ökad rörlighet för patienter över gränserna- fokus på gränsregioner*
- o *En studie om standarders och certifieringars roll vid offentlig upphandling i den nordiska länderna*

Dokument 3

Framlagt av:
Nordiska ministerrådet

J.nr. 09-00256-1

3. Genomföring av Call for proposal- "Engaging SMEs in service standardisation"

NICE kommer att genomföra en call for proposal som tar sikte på hur man skall få små och mellanstora företag att engagera sig i standardiseringsarbete.

Arbetet kommer att ha följande process

- o *Etablering av kommunikationsnätverk*: Nätverket består av kommunikationsmedarbetare som skall agera som ett "advisory board" i arbetet med att utveckla kommunikationsaktiviteter för att motivera små och medelstora företag att delta i utveckling av nordiska standarder för tjänster.
- o *Genomföring av kvalitativ studie*: Som en förstudie till Call for proposal skall det genomföras en kartläggning av vad som motiverar små och medelstora företag att delta i standardiseringsarbete. Studien kommer att fokusera på tjänster inom äldreomsorg
- o *Genomföring av Call for proposal- Engaging SMEs in service standardisation*: Närmare utformning av denna aktivitet bestäms efter den kvalitativa studien.

3.4 Arbetsmarknad

Jämförelse av de nordiska ländernas tjänstepensionssystem

Det är igångsatt en studie för att jämföra de nordiska ländernas system för tjänstepensioner, med syfte att påvisa eventuella förändringsbehov för att på så sätt underlätta mobiliteten på den nordiska arbetsmarknaden. Studien förväntas vara slutförd under vårvintern 2010.

3.5 Livsmedel/primärnäringarna

Inventering av gränshinder för livsmedelsindustrin

Det har under hösten 2009 igångsatts en kartläggning av vilka handels hinder det finns för livsmedel inom Norden. Arbetet beräknas vara slutfört våren 2010.

Erfarenhetsutbyte om god kontroll

Inom ramen för livsmedelskontroll hålls det varje år en nordisk kontrollkonferens och en nordisk juristkonferens för att utbyta erfarenheter mellan länderna och för att uppnå en större samsyn kring hur man uppnår bättre livsmedelskontroll. I den förbindelse arrangeres fælles oplæring og gennemførelse af kontrolkampagner. En nordisk samsyn/enighet ger konsumenterna en större säkerhet och företagen bättre förutsättningar att kunna förhålla sig till likartade regler i hela Norden.

Fælles nordiske påvirkning og implementering af nye EU-regler

Der bliver kontinuerligt igangsatt projekter i forhold til at påvirke udviklingen af EU-regler ud fra en fælles nordisk forståelse samt ved den efterfølgende implementering af regler i EU-regi. I 2009 kan nævnes arbejder vedr. kosttilskud og berigelse af levnedsmidler. To områder, der kan være svært at implementere for virksomheder pga. kompleksiteten.

Markeds- og forbrugerundersøgelser

Der arbejdes kontinuerlig for at skabe en fælles forståelse for markedet i Norden. I 2009 er der udarbejdet rapporter vedr. det nordiske marked for sportsernæringsprodukter, der er et voksende komplekst marked, også via internet.

Nordiska rådet

Dokument 3

Framlagt av:
Nordiska ministerrådet

J.nr. 09-00256-1

3.6 Övriga områden

Studier på skandinaviska på Öresundsuniversitetet

Inom Öresundsuniversitetet (11 universitet och högskolor i Danmark och Sverige) håller man på att utarbeta en frivillig överenskommelse om att ömsesidigt acceptera danska, norska och svenska vid studier inom universitetet. Öresundsuniversitetet hoppas kunna inspirera andra universitet och högskolor att anta en liknande språkpolicy. Överenskommelsen förväntas kunna vara färdig under hösten 2009.

Nordatlantiskt samarbete

Det Nordiska Atlantsamarbetet (NORA) förväntar i slutningen af 2010 at kunne præsentere en OECD-analys av NORA-regionen. Enligt planen kommer analysen särskilt att fokusera på de områden där ett närmare strategiskt samarbete mellan Grönland, Island, Färöarna och KustNorge kommer att stärka den ekonomiska utvecklingen i regionen genom "developing comparative advantages, tapping unexploited opportunities and fostering the cooperation between NORA members." Identifierandet och avhjälpan av regionala gränshinder kommer att vara en naturlig utgångspunkt i en analys med detta fokus. I løbet af september 2009 færdiggøres de tematiske ekspertrapporter, som danner grundlaget for de efterfølgende OECD-missioner til NORA-regionen. En særlig bevilling fra Nordisk Ministerråd gjorde det i øvrigt i foråret 2009 muligt at inddrage Nordregio som faglig back-up i OECD-analysens gennemførelse.

Arbete för att stärka tvär-kommunikationerna från norska kusten över Västerbotten och Kvarken

Det har initierats två samverkande trafikprojekt, Kvarken short cut system (NMR-stött) och MittSkandia Kommunikationer & sammanhållning (utanför NMR). Projekten samarbetar för att utveckla E12- Stråket från NO-kusten i Helgeland/Nordland via Umeå och Vasa i Kvarken till Ryssland/Baltikum. Stråket utgör den kortaste vägen, är miljövänligt och en smart kommunikationsled ur nordiskt och europeiskt perspektiv. En väl fungerande kvarkentrafik och tillgänglighetsskapande förbindelser över till Norge och den nya dynamiska utvecklingen i Helgeland, är fundamentalt för allt gränsregionalt samarbete i regionen. Kvarkenrådet och MittSkandia leder arbetet.

Nordiskt-Baltiskt mobilitetsprogram för offentlig förvaltning, näring och kultur

Fælles nordisk-baltiske mobilitetsprogrammer 2009-2013 blev i januar 2009 godkendt af samarbejdsministrene og af regeringerne i Estland, Letland og Litauen. Programmerne for offentlig administration, næringsliv og kultur blev lanceret i foråret 2009, hvor også første ansøgningsrunde for hvert af programmerne fandt sted. Programmerne har til formål at fremme netværksdannelse, samarbejde og udveksling af viden mellem henholdsvis embedsmænd, næringslivet og kulturaktører på tværs af Østersøen. Til forskel fra NMRs tidligere mobilitetsprogrammer for Estland, Letland og Litauen er de nye fælles nordisk-baltiske programmer åbne for både nordiske og baltiske deltager, og der har været stor interesse for deltagelse i programmerne.

4. pågående samarbete

4.1 Arbetsmarknad

Informationsutbyte kring EG-direktiv på arbetsmarknadsområdet

Det pågår ett fortlöpande arbete med att utväxla information om tolkningar av EG-direktiv på arbetsmiljö- och arbetsrättsområdet, samt ett infor-

mationsutbyte mellan de nordiska länderna kring hur man avser att genomföra dessa direktiv. Syftet med samordningen är att försöka förekomma uppkomsten av nya nordiska gränshinder.

Nordiska rådet

Nordisk standardiseringsgrupp rörande bl.a. maskiner och personlig skyddsutrustning

MR-A har beviljat pengar till den arbetsgrupp som arbetar med nordisk standardisering i förhållande till gällande EG-direktiv på området. Standardiseringsarbetet omfattar ett brett spektrum av områden men särskilt maskiner och personlig skyddsutrustning har sått i fokus under den senaste tiden.

Dokument 3

Framlagt av:
Nordiska ministerrådet

J.nr. 09-00256-1

4.2 Miljö

Regler for transport av avfall i Norden

Det har ikke vært koordinert samarbeid mellom myndighetene i Norden om implementering av regelverket for grensekryssende transport av avfall. Kontaktene knyttet ved tidligere seminarer forenkler imidlertid kommunikasjon på tvers av landegrensene. Implementering av et så komplekst regelverk er krevende, og det kan være behov for ytterligere Nordisk innsats i fremtiden.

Samarbeid for felles marked for kasserte elektriske og elektroniske produkter (WEEE)

Prosjektet "Improved WEEE recycling with escort memories" viser mulighetene for merking av elektriske og elektroniske produkter. Elektriske og elektroniske produkter (EEE) inneholder ofte miljø- og helseskadelige stoffer. Bedre produktmerking kan bidra til økt kunnskap om disse stoffene og føre til mer effektive og miljøvennlige behandlingsprosesser for WEEE, uavhengig av i hvilke land behandlingen skjer. En oppsummering av prosjektet finnes på <http://www.norden.org/da/publikationer/publikationer/2009-423> og en artikkel i en fagtidsskrift vil bli publisert høsten 2009.

Nordisk miljøsertifisering av små og mellomstore foretak

I 2008 ble det igangsatt to prosjekter: "Developing the Nordic co-operation between the established less formal approaches to eco-management and eco-certification systems" og "Bærekraftig produksjon i Norden – EMS light Nordic". Prosjektene ble videreført i 2009.

Det første prosjektet har som formål å harmonisere eksisterende miljøsertifiseringssystemer for små og mellomstore bedrifter i Norden, som Miljøfyrtårn i Norge, Green network/Key2Green i Danmark eller Miljødiplom i Sverige. Rapporten fra prosjektets fase 1 er under publisering (TemaNord 2009:558 "Developing the co-operation between the established less formal Nordic approaches to eco-management and eco-certification systems"). Prosjektets fase 2 vil bli ferdigstilt i løpet av 2010.

Formålet med det andre prosjektet var å utvikle et konsept spesielt tilpasset nordiske småsamfunn på Island, Færøyene og Åland. Flere virksomheter har implementert konseptet helt eller delvis. Sluttrapporten er under ferdigstilling. En hjemmeside med verktøy er under utvikling.

4.3 Social och hälsa

De nordiska förbindelseorganens samarbeide

Mellan de centrala sociala myndigheterna i Norden finns det ett antal så kallade förbindelseorgan som håller regelbundna möten. Vid dessa möten diskuteras praxis, och möjligheter till förbättringar av praxis och rutiner samtidigt som det informeras om ändringar i regelverk och lagar. Grupperna diskuterar också tolkningen av nya EU-domar och annan EG-rätt. Detta arbete kommer medborgarna till godo i form av bättre rutiner och bättre kvalitet i den nationella handläggningen av internordiska ärenden. De främsta förbindelseorganen rör pension, familjeförmåner, lagval och

rehabilitering. Under 2009 har ytterligare en grupp bildats för att diskutera gemensamma frågor kring hälso- och sjukvård.

Nordiska rådet

Elektroniska recept och receptgiltighet

Alla nordiska länder håller på att införa elektroniska recept som ersättning för pappersrecept. MR-S har beslutat att försöka förverkliga en ordning varigenom e-recept kan komma att användas på ett likartat sätt för hela Norden. Den nordiska e-Hälsogruppen har fått mandat att följa ländernas arbete med e-recept och deltagande i epSOS projektet i syfte att uppnå en gemensam nordisk lösning. MR-S har beslutat att delegera till ÅK-S att följa processen och initiera nödvändiga utredningar och aktiviteter som kan utgöra grunden för en gemensam nordisk lösning för e-recept.

Dokument 3

Framlagt av:
Nordiska ministerrådet

J.nr. 09-00256-1

4.4 Finans

Venturekapital

På ett seminarium den 3 september 2009 publiceras en tredje uppdaterad version av rapporten "Obstacles to Nordic Venture Capital Funds. Rapporten ger bland annat en status över de nordiska ländernas legala och skattemässiga hinder inom fond i fond investeringar över gränsen.

Hjälp med deklaration över gränserna

Svenska Skatteverket och SkatØresund har på initiativ från Øresunddirekt utökat sitt samarbete med att hjälpa pendlare mellan Danmark och Sverige att fylla i deklarationsblanketter. Liknande aktiviteter har skett sedan flera år i flera nordiska gränsregioner. I år har gränsgångarna även fått möjlighet att få hjälp via Øresunddirekts hemsida, där man kunnat se en introduktionsfilm i hur man fyller i den danska deklarationen.

4.5 Juridiskt samarbete

Översyn av den nordiska arvskonventionen

Den nordiska familjerättsexpertgruppen genomför sedan hösten 2007 en översyn av den s.k. nordiska arvskonventionen från år 1934 (lagen anger vilket lands lag som ska tillämpas vid dödsfall i vissa situationer). Översynen beräknas vara klar 2010-2011.

4.6 Utbildning

Validering af realkompetencer

Rådgivningsgruppen for det nordiske samarbejde om voksnes læring (SVL) under EK-U arbejder med validering af realkompetencer. Validering af realkompetencer skal bidrage til, at kompetencer, kundskaber og færdigheder opnået uden for det formelle uddannelsessystem, anerkendes og værdsættes i forhold til videre uddannelse og arbejde. Aktuelt finansierer SVL et studie om elektroniske værktøjer til validering i Norden. Nordisk Netværk for Voksnes Læring (NVL), som er nedsat af MR-U for at bidrage til livslang læring og kompetenceudvikling i Norden, har som et af fire centrale temaer anerkendelse og validering af individers kompetencer, metoder og dokumentation. NVL har i 2008 udarbejdet et nordisk sammenlignende studie om validering "Validering i de nordiske länderna — Policy och praktik" med sammenligning af landenes strategier for implementering af validering samt beskrivelser af fremtidens udfordringer, se <http://www.nordvux.net/page/6/validering.htm>

Inden for rammeprogrammet Nordplus Vuxen er en af prioriteringerne i 2009 anerkendelse og validering af realkompetencer med fokus på udvikling af redskaber og metoder til dokumentation af kompetencer erhvervet i uformel og ikke-formel læring. Temaet vil også blive prioriteret i 2010.

Samarbete kring yrkesutbildning

EK-Us rådgivningsgruppe for skolesamarbeid (NSS) har over flere år hatt yrkesopplæring som et som en av sine prioriterte områder. Gjennom den såkalte Københavnsprosessen som har som formål å øke transparensen, øke mulighetene for mobilitet og høyne kvaliteten på yrkesopplæringen,

pågår det et nordisk samarbeid knyttet til dette. På nordisk nivå forsøker man støtte de nasjonale beslutningsprosessene knyttet til Københavnsprosessen, samt øke kunnskapen hos utdanningsmyndighetene om yrkesopplæringens utforming og utvikling i Norden. NSS har fulgt dette opp blant annet gjennom en egen arbeidsgruppe, Yrkesutbildingsgruppen, som ser på utfordringene på området og iverksetter ulike tiltak på området.

Nordiska rådet

Dokument 3

Framlagt av:
Nordiska ministerrådet

J.nr. 09-00256-1

Ömsesidigt erkännande av högre utbildning i Norden

HÖGUT finansierade 2004-2006 ett projekt för att underlätta erkännandet av högre utbildning i de nordiska länderna. Engagerade var de myndigheter och organisationer som ansvarar för erkännande av högre utbildning i de nordiska länderna, de så kallade ENIC/NARIC-kontoren. Projektet syftade till att upphäva gränshinder inom den högre utbildningen i Norden genom att samordna det nordiska erkännandearbetet med avseende på förhållningssätt och metod samt undersöka vilka framtida samarbetsformer som kan utveckla det nordiska samarbetet på erkännandeområdet. Projektet behandlar, förutom Norden, såväl erkännande mellan länder i närområdet som mellan Norden och andra länder/regioner i världen.

ENIC/NARIC nätverket spelar en viktig roll med avseende på rapporteringen i förhållande till Reykjavík-deklarationen, "Nordisk erklæring om godkjenning av kvalifikasjoner vedrørende høyere utdanning".

HÖGUT har gett ENIC/NARIC-nätverket i uppdrag att fortsätta sitt arbete och utarbetande av riktlinjer för detta är under utarbetande och skall fastläggas av HÖGUT hösten 2009.

Nordisk master

En andra utlysning av utvecklingsmedel till nordiska masterprogram genomfördes under våren 2009. Parallellt med detta har också de 6 första vinnande programmen igångsatts. De nordiska kvalitetssäkringsorganens samarbetsorganisation, NOQA har på uppdrag av HÖGUT genomfört en studie där man bland annat följt de 6 första programmen för att till exempel identifiera eventuella hinder som universiteten och högskolorna uppfattar för samarbete över gränserna. Denna rapport är under slutförande och kommer att levereras till NMRS i slutet av september 2009 och föreläggas MR-U 28 oktober 2009.

Overenskomsten om adgang til højere uddannelse

Denne har været gældende mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige siden den 3. september 1996, og den igangværende overenskomst gælder frem til udgangen af 2009. På MR-U mødet den 23. april 2009 blev det besluttet at godkendte den nye aftale om ændring af Overenskomsten om adgang til højere uddannelse i Norden som gælder for perioden 2010-2012, og aftalen blev underskrevet af de nordiske undervisningsministre.